

HET JAAR 2008 VERSLAGEN: ONDERZOEK JAARVERSLAGGEVING

In dit themanummer van het MAB, tot stand gekomen in samenwerking met Koninklijk NIVRA, wordt verslag gedaan van empirisch onderzoek naar de praktijk van de jaarverslaggeving.

Enkele conclusies:

Blootstelling aan reële waarden op de balansen van Europese financiële instellingen is beperkt, doordat tegenover tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa in belangrijke mate tegen reële waarde gewaardeerde verplichtingen staan en dit heeft een dempende werking op de vermeende procyclische werking van waardering tegen reële waarde. Kostprijscategorieën, waaraan impairment-regels op basis van het incurred loss-model (en dus niet op basis van reële waarden) zijn gekoppeld, vormen nog altijd een zeer belangrijke waarderingcategorie. Fair value accounting heeft als zodanig niet procyclisch gewerkt op het financiële systeem.

Bij de onderzochte vijftig Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen wordt relatief weinig informatie verstrekt over de gehanteerde veronderstellingen voor het bepalen van de realiseerbare waarde van goodwill en over de gevoeligheid voor wijzigingen in de veronderstellingen.

Bij Europese ondernemingen voldoet de informatieverstrekking over geassocieerde deelnemingen gedeeltelijk niet aan de verslaggevingsregels, maar er is ook sprake van aanzienlijke informatieverstrekking boven het vereiste minimum.

Bij Europese beursgenoteerde ondernemingen in bouw en projectontwikkeling is de informatieverstrekking in de jaarrekening niet altijd eenduidig en soms zeer diffuus. Toelichtingsvereisten betreffende schattingsonzekerheden

worden slechts kwalitatief benoemd. Toepassing van nieuwe verslaggevingsregels voor fondsenwervende instellingen (RJ650) en voor onderwijsinstellingen hebben (nog) niet geleid tot de beoogde transparantie en uniformiteit in de verslaggeving.

Bert-Jan Bout, Ralph ter Hoeven en Henk Langendijk, Fair-value-accounting, inactieve markten en procycliciteit; Jan Backhuijs en Rob Bosman, Impairment van goodwill; Kees Camfferman en Egbert Eeftink, Geassocieerde deelnemingen in de jaarrekening: informatie in de toelichting; Maarten Hartman en Robin Litjens, Verslaggeving in de bouw en projectontwikkeling; Wim van Ginkel en Adri Kemps, Nieuwe verslaggevingsregels voor fondsenwervende instellingen; Koos Vos, Jos Blommaert en Johan Berkouwer, Jaarverslaggeving door onderwijsinstellingen: Effect nieuwe RJ 660, Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie, januari/februari 2010

WINSTAANKONDIGINGEN VOORDAT DE ACCOUNTANTSCONTROLE IS AFGEROND

De SEC heeft in 2003 strakkere bepalingen opgelegd inzake de snelheid van rapporteren. Eén van de onbedoelde consequenties daarvan blijkt nu te zijn dat Amerikaanse ondernemingen vaker het jaarresultaat bekendmaken voordat de accountantscontrole is afgerond. Het blijkt dat voor deze ondernemingen de kwaliteit van de winst soms lager is dan voor ondernemingen die hun winstaankondiging laten samenvallen met de datum van de accountantsverklaring. *Jayanti Krishnan and Joon S. Yang, Recent Trends in Audit Report and Earnings Announcement Lags, Accounting Horizons, september 2009, pages 265-288*

EFFICIËNTIE IN UITVOERING VAN ACCOUNTANTSCONTROLE

Onderzoekers hebben een model gebouwd en (in de Verenigde Staten) getest waarin een relatie is gelegd tussen loonkosten en aan de controle bestede uren, met cliëntkarakteristieken als een exogene factor. Controles blijken efficiënter voor grotere cliënten, cliënten met een boekjaar dat gelijk loopt met het kalenderjaar, en cliënten die een hoge mate van automatisering

kennen. Controles zijn minder efficiënt indien de accountant steunt op de interne controle, wanneer belastingdiensten worden verstrekt, en indien cliënten dochtermaatschappijen heeft. Inefficiënties in de controle worden soms doorberekend aan de cliënt.

W. Robert Knechel, Paul Rouse, Caren Schelleman, A Modified Audit Production Framework: Evaluating the Relative Efficiency of Audit Engagements, The Accounting Review, september 2009, pages 1608-1638

WINSTSTURING RESULTAATAFHANKELIJKE PENSIOENEN VAN CEO'S

In de Verenigde Staten kunnen pensioenen van ceo's (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van de resultaten in de laatste jaren voordat de ceo met pensioen gaat. Onderzoek van ondernemingen in de Fortune 1000 wijst uit dat in dergelijke gevallen de winsten naar boven worden bijgestuurd in de periode voorafgaand aan het pensioen.

Winststuring treedt niet op bij ondernemingen waar de pensioenen van de ceo los staan van de ondernemingsresultaten. *Paul Kalyta, Accounting Discretion, Horizon Problem, and Ceo Retirement Benefits, The Accounting Review, september 2009, pages 1553-1573*

OP DE BALANS OF IN DE TOELICHTING?

Volgens de efficiënte matkthypothese maakt het voor de aandelenprijzen niet uit of informatie in de toelichting is opgenomen of op de balans. In een Brits onderzoek is deze gedachte getoetst inzake verwerking van goodwill. FRS 10 (1997) verplichtte ondernemingen om goodwill op de balans op te nemen, maar goodwill voor eerdere jaren hoefde niet alsnog te worden geactiveerd, mits de goodwill in de toelichting werd vermeld. Volgens de onderzoekers maakt het voor de verklaring van ontwikkelingen in aandelenprijzen niet uit of de goodwill op de balans staat of slechts in de toelichting.

Khaled Al Jifri, David Citron, The Value-Relevance of Financial Statement Recognition versus Note Disclosure: Evidence from Goodwill Accounting, European Accounting Review, nr 1, 2009, pages 123-140

Wat gebeurt er aan het front van wetenschap en onderzoek? Een maandelijks selectie van lezenswaardige publicaties uit binnen- en buitenland.

Van tijdschriftartikelen kunt u een fotokopie aanvragen bij het NIVRA Kennis- & Informatiecentrum. Heeft u al toegang, log dan in via www.nivra.nl/kic. Nog geen abonnement? Lees op www.nivra.nl/kic meer over de mogelijkheden.

GESPOT